

NEGATIVT NETTOBIDRAG PÅ 16 MIA. KR. PÅ DE OFFENTLIGE FINANSER FRA INDVANDRERE OG EFTERKOMMERE FRA MINDRE UDVIKLEDE LANDE – POTENTIALE FOR FORBEDRING

DREAM-gruppen har for CEPOS beregnet forskellige befolkningsgruppers nettobidrag på de offentlige finanser. Det fremgår, at indvandrere og efterkommere fra mindre udviklede lande svækker de offentlige finanser med knap 16 mia. kr. i 2010. Nettobidraget udgør persongruppernes betaling af indkomstskat og afgifter fratrukket deres træk på den offentlige service og overførselsindkomster. Ses der på indvandrere fra mere udviklede lande er der tale om et positivt nettobidrag på de offentlige finanser på 4,7 mia. kr. D.v.s. at denne indvandrergruppe betaler mere i skat, end den trækker på velfærdsstaten. I 2020 er der fortsat et betydeligt negativt nettobidrag fra indvandrere og efterkommere fra mindre udviklede lande svarende til godt 14 mia. kr. Det er vigtigt at understrege, at tallet ikke er et argument imod indvandring som sådan eller en kritik af indvandrere fra mindre udviklede lande. Derimod er det et argument for at ændre de eksisterende incitament, herunder velfærdsydelse. Det er således muligt at vende indvandringen til en økonomisk fordel for de offentlige finanser, hvis man ændrer på velfærdsydelser mv. Grundlæggende handler det om at få flere aktive ydere og færre passive nydere. Det kan hjælpes på vej ved, at man belønner beskæftigelse og gør indkomstoverførslerne mindre generøse. Sådanne initiativer kan eksempelvis bestå i en styrkelse af optjeningselementet for at kunne modtage start-/kontanthjælp, førtidspension og andre ydelser, ligesom der kan stilles krav om, at der tegnes forsikringer mod sygdom, invaliditet etc. Hvis man i højere grad skal tiltrække højproduktive udlændinge fra udviklede lande, kan det hjælpes på vej ved at sænke skattetrykket og først og fremmest ved at sænke den øverste marginalskat.

DREAM-gruppen har for CEPOS beregnet, hvorledes forskellige befolkningsgrupper påvirker de offentlige finanser, når der tages hensyn til de enkelte gruppers skatte- og afgiftsbetaling samt træk på de offentlige udgifter (serviceudgifter til sundhed, uddannelse mv. samt overførselsindkomster som førtidspension og folkepension). Tallene er beregnet i 2010-niveau¹. Nettobidraget udtrykker bidraget til den primære offentlige saldo (dvs. den offentlige saldo korrigeret for nettorenteudgifter). Det fremgår, at nettobidraget fra efterkommere fra mindre udviklede lande udgør -11,7 mia. kr. i 2010. Endvidere udgør nettobidraget fra indvandrere fra mindre udviklede lande² -4,0 mia. kr. Det fremgår herudover, at indvandrere fra mere udviklede lande forbedrer de offentlige finanser med 4,7 mia. kr. Dvs. de betaler mere i skat, end de trækker på de offentlige ydelser. Efterkommerne fra mere udviklede lande³ har et samlet negativt nettobidrag på 2,5 mia. kr. Restbefolkningen har et positivt nettobidrag på 8,5 mia. kr.

Antallet af indvandrere og efterkommere fra mindre udviklede lande udgør i 2010 201.000 hhv. 99.000 personer⁴.

Som det fremgår ovenfor svækker indvandrere og efterkommere fra mindre udviklede lande de offentlige finanser med knap 16 mia. kr. Når indvandrere og efterkommere fra mindre udviklede lande har et betydeligt negativt nettobidrag på de offentlige kasser, så skyldes det i høj grad, at de har en lavere beskæftigelsesfrekvens (48,9 og 67,6 pct.) end restbefolkningen (74,7 pct.). Herudover trækker indvandrere og efterkommere fra mindre udviklede lande relativt mere på den offentlige sektor end restbefolkningen.

¹ På baggrund af fremskrevne tal i 2006-niveau omregnet til 2010-niveau.

² Hovedsageligt lande fra Asien, Mellem- og Sydamerika og Afrika.

³ Europa, Nordamerika, Australien/New Zealand og Japan.

⁴ Kilde: DREAMs 2009 fremskrivning.

Tabel 1. Samlet nettobidrag i 2010 fordelt på oprindelse, mia. kr. 2010-niveau, negativt nettobidrag er anført med negativt fortegn						
Indtægts- og udgiftstype	Efterkommere, mindre	Efterkommere, mere	Indvandrere, mindre	Indvandrere, mere	Restbefolkning	I alt
Indtægter fra andre direkte skatter	0,95	0,53	6,20	7,57	171,55	186,81
Indtægter fra andre indirekte skatter	1,61	0,72	9,22	9,82	204,04	225,40
Indtægter fra andre kildeskatte	0,35	0,75	7,96	11,18	324,81	345,05
Indtægter fra andre typer af indkomst	0,63	0,33	5,06	5,03	100,75	111,81
Indtægter fra moms fra husholdninger	0,93	0,40	4,04	4,49	99,77	109,63
Udgifter til aktivering	-0,12	-0,04	-1,85	-0,55	-8,75	-11,31
Udgifter til arbejdsløshedsdagpenge	-0,07	-0,05	-2,09	-1,15	-15,89	-19,24
Udgifter til efterløn	0,00	-0,01	-0,33	-0,63	-24,87	-25,84
Udgifter til folkepension	0,00	-0,11	-1,06	-2,73	-94,86	-98,76
Udgifter til forældreorlov	-0,12	-0,04	-0,42	-0,40	-8,66	-9,65
Udgifter til førtidspension	-0,09	-0,10	-2,94	-1,71	-34,53	-39,37
Udgifter til ikke-indkomsterstøttende overførsler	-1,76	-0,52	-2,06	-1,83	-64,71	-70,89
Udgifter til individuel offentlig service, social omsorg	-2,83	-0,92	-2,36	-2,67	-94,90	-103,69
Udgifter til individuel offentlig service, sundhed	-0,99	-0,43	-3,62	-3,89	-118,68	-127,61
Udgifter til individuel offentlig service, uddannelse	-5,00	-1,22	-3,50	-2,95	-100,61	-113,29
Udgifter til individuel offentlig service, øvrigt	-0,24	-0,08	-0,50	-0,51	-12,38	-13,71
Udgifter til kontanthjælp	-0,09	-0,03	-1,74	-0,48	-4,54	-6,88
Udgifter til SU	-0,36	-0,08	-0,56	-0,54	-11,47	-13,00
Udgifter til sygedagpenge	-0,09	-0,04	-0,92	-0,70	-13,24	-14,99
Udgifter til øvrige indkomsterstøttende overførsler			-0,42	-0,16		-0,57
Udgifter til øvrigt kollektivt offentligt forbrug	-3,02	-0,99	-6,16	-6,32	-153,32	-169,81
Udgifter, øvrige	-1,40	-0,55	-5,93	-6,18	-131,06	-145,12
I alt	-11,71	-2,50	-3,97	4,69	8,45	-5,04

Kilde: DREAMs langsigtede økonomiske fremskrivning fra 2009

Det er vigtigt at understrege, at indvandringens finansieringsbyrde ikke er et argument imod indvandring som sådan eller en kritik af indvandrere fra mindre udviklede lande. Indvandrere der kommer hertil, kan være med til at sikre beskæftigelse, vækst og sunde offentlige finanser, hvis dem der kommer hertil er selvforsørgende. Men beregningerne understreger, at vores velfærdsmodel skal reformeres, hvis det skal undgås, at indvandrere og efterkommere fra mindre udviklede lande fortsat skal bidrage negativt til de offentlige kasser.

Og det er muligt at ændre indvandringens påvirkning af de offentlige finanser, hvis man ændrer på incitamenter og velfærdsordninger. Grundlæggende handler det om at få flere aktive ydere og færre passive nydere af velfærdsstaten. Det gælder både de indvandrere der løbende kommer til landet, og de indvandrere og efterkommere, der er i landet i forvejen.

Policy-forslag

Det kan hjælpes på vej ved, at man belønner beskæftigelse og gør indkomstoverførslerne mindre generøse. Sådanne initiativer kan eksempelvis bestå i en styrkelse af optjeningselementet for at kunne modtage start-/kontanthjælp, førtidspension og andre ydelser, ligesom der kan stilles krav om, at der tegnes forsikringer mod sygdom, invaliditet etc. Med sådanne incitamenter vil det blive mindre attraktivt for lavtuddannede med få beskæftigelsesmuligheder at komme til Danmark, ligesom deres nettobelastning af de offentlige finanser bliver mindre. Lavere overførselsindkomster vil generelt forbedre beskæftigelsen blandt indvandrere og efterkommere. Jf. bl.a. at Rockwoolfonden har fundet, at starthjælpen signifikant har øget beskæftigelsen blandt indvandrere. Endelig vil lavere mindsteløn eller indslusningsløn øge beskæftigelsen for indvandrere og efterkommere med få uddannelsesmæssige kvalifikationer. Det vil betyde, at også personer med beskedne færdigheder, men i øvrigt vilje til at arbejde, kan skabe sig en tilværelse i Danmark til gavn for både dem selv og danskerne.

Hvis man i højere grad skal tiltrække højproduktive udlændinge fra udviklede lande, kan det hjælpes på vej ved at sænke skattetrykket og herunder den øverste marginalsat. Den øverste marginalsat inklusiv afgifter udgør i dag 67 pct. og det sammenholdt med, at vi har verdens højeste skattetryk er en hæmsko i forhold til at tiltrække dygtige udlændinge, der dels bidrager til øget velstand og et positivt nettobidrag på de offentlige finanser. Regeringen har indført en forskerskatteordning, der indebærer lavere skat i 5 år. Men det er et problem, at der efter 5 år venter verdens højeste skattetryk og en sammensat marginalsat på 67 pct.

Fremskrivning til 2020

DREAMs seneste langfristede økonomiske fremskrivning viser også, hvorledes indvandrere og efterkommere i 2020 vil påvirke de offentlige finanser. I 2020 udgør nettobidraget fra efterkommere fra mindre udviklede lande -8,9 mia.kr., dvs. en forbedring på knap 3 mia.kr. i forhold til 2010. Forbedringen af bidraget

skyldes, at flere af efterkommerne i 2020 er i arbejde, herunder fordi flere er i de aldersgrupper, der har højest beskæftigelsesgrad. For indvandrerne fra mindre udviklede lande udgør nettobidraget -5,5 mia. kr. Det er en forværring på 1,5 mia.kr. sammenlignet med 2010. Det skyldes, at der i 2020 vil være flere indvandrere i Danmark, og at den samlede erhvervsfrekvens er antaget at falde frem mod 2018. Som det fremgår ovenfor, svækker indvandrere og efterkommere fra mindre udviklede lande de offentlige finanser i 2020 med godt 14 mia.kr.

Tabel 2. Samlet nettobidrag i 2020 fordelt på oprindelse, mia. kr. 2010-niveau, negativt nettobidrag er anført med negativt fortegn

Indtægts- og udgiftstype	Efterkommere,		Indvandrere,		Restbefolkning	I alt
	mindre	mere	mindre	mere		
Indtægter fra andre direkte skatter	2,40	1,04	6,85	8,26	166,42	184,97
Indtægter fra andre indirekte skatter	3,48	1,36	9,73	10,29	197,56	222,42
Indtægter fra andre kildeskatte	1,33	1,19	10,35	12,63	321,41	346,91
Indtægter fra andre typer af indkomst	1,48	0,63	5,70	5,54	97,57	110,92
Indtægter fra moms fra husholdninger	2,13	0,80	4,21	4,88	100,17	112,18
Udgifter til aktivering	-0,31	-0,09	-2,18	-0,68	-9,47	-12,73
Udgifter til arbejdsløshedsdagpenge	-0,20	-0,09	-2,28	-1,27	-14,57	-18,42
Udgifter til efterløn	0,00	-0,03	-0,54	-0,58	-19,28	-20,43
Udgifter til folkepension	-0,01	-0,15	-2,11	-3,83	-117,88	-123,98
Udgifter til forældreorlov	-0,37	-0,09	-0,38	-0,46	-9,45	-10,74
Udgifter til førtidspension	-0,29	-0,19	-4,45	-2,00	-34,12	-41,04
Udgifter til ikke-indkomsterstøttende overførsler	-1,58	-0,66	-2,41	-2,10	-65,79	-72,54
Udgifter til individuel offentlig service, social omsorg	-2,81	-1,26	-2,83	-3,10	-101,80	-111,80
Udgifter til individuel offentlig service, sundhed	-1,36	-0,67	-4,82	-4,88	-133,33	-145,06
Udgifter til individuel offentlig service, uddannelse	-5,37	-1,84	-3,07	-2,92	-102,46	-115,65
Udgifter til individuel offentlig service, øvrigt	-0,31	-0,13	-0,56	-0,57	-12,83	-14,40
Udgifter til kontanthjælp	-0,22	-0,07	-1,83	-0,48	-4,87	-7,47
Udgifter til SU	-0,64	-0,19	-0,45	-0,48	-12,35	-14,11
Udgifter til sygedagpenge	-0,26	-0,08	-1,10	-0,79	-12,85	-15,09
Udgifter til øvrige indkomsterstøttende overførsler			-0,55	-0,21		-0,76
Udgifter til øvrigt kollektivt offentligt forbrug	-3,53	-1,42	-6,33	-6,43	-144,34	-162,04
Udgifter, øvrige	-2,42	-0,97	-6,42	-6,57	-129,51	-145,89
I alt	-8,87	-2,90	-5,46	4,24	-41,76	-54,75

Kilde: DREAMs langsigtede økonomiske fremskrivning fra 2009